

Beslutningsforslag nr. **B 86**

Folketinget 2015-16

Fremsat den 15. marts 2016 af Jakob Sølvhøj (EL), Stine Brix (EL), Pelle Dragsted (EL), Søren Egge Rasmussen (EL), Søren Søndergaard (EL) og Finn Sørensen (EL)

Forslag til folketingsbeslutning

om ret til ledsageordning for borgere med udviklingshæmning m.fl.

Folketinget pålægger regeringen inden udgangen af 2016 at fremsætte forslag om ændring af servicelovens §§ 45 og 97 om ledsageordninger, så ledsagelsen også omfatter socialpædagogisk bistand.

Bemærkninger til forslaget

Beslutningsforslaget er en delvis genfremsættelse af beslutningsforslag nr. B 113, folketingsåret 2014-15, 1. samling. Der henvises til www.folketingstidende.dk, Folketingstidende 2014-15, 1. samling, sektion A, B 113 som fremsat, og sektion F, møde 93 kl. 18.06.

Borgere med betydelig og varigt fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse i alderen 12-67 år har ifølge servicelovens §§ 45 og 97 ret til 15 timers ledsagelse uden for hjemmet om måneden.

Retten til en ledsageordning gælder dog ikke for alle borgere med handicap, uanset at de har et ledsagesbehov. Ledsageordningen er i lovgivningen afgrænset, så den ikke indeholder socialpædagogisk bistand. Den er dermed begrænset til personer, der kan efterspørge individuel ledsagelse, og som kan ledsages uden socialpædagogisk bistand.

Denne afgrænsning indebærer, at der er nogle personer med udviklingshæmning eller senhjerneskade og andre handicappede borgere, der ikke har et retskrav på en ledsageordning, selv om de har samme behov for ledsagelse som personer omfattet af ledsageordningen. Disse handicappede borgere kan dermed være afskåret fra eller have meget begrænsede muligheder for at holde ferie, deltage i fritidsaktiviteter, benytte kulturelle tilbud og i det hele taget komme uden for deres botilbud. En undersøgelse offentliggjort af KL i november 2014 viste således, at 12 kommuner havde et serviceniveau på nul dage til ledsagelse i forbindelse med ferier, udflugter, fritidsaktiviteter m.v. Herudover ydede en del kommuner enten ikke ledsagelse i forbindelse med ferier eller med udflugter og andre aktiviteter («KL's spørgeskemaundersøgelse vedr. socialpædagogisk bistand til deltagelse i aktiviteter, ferie og udflugter for borgere på kommunale bosteder mv.», notat fra KL, den 20. november 2014). Denne udvikling synes forstærket over de seneste år. En undersøgelse fra Socialpædagogerne i 2014 viste således, at færre handicappede borgere i botilbud har mulighed for at deltage i udflugter eller ferie i perioden fra 2011 til 2014 («Ferie, ledsagelse og fritidsaktiviteter for voksne med funktionsnedsættelse», notat fra Socialpædagogerne, den 24. juni 2014). Landsforeningen LEV har karakteriseret denne udvikling som en tiltagende indespærring af handicappede borgere i deres botilbud.

Den betydelige offentlige opmærksomhed, der har været på disse borgeres manglende mulighed for ledsagelse, kan siden undersøgelsen blev gennemført i 2014, have reduceret antallet af kommuner, der overhovedet ikke budgetterer med socialpædagogisk ledsagelse, men der hersker ikke tvivl om, at der fortsat er mange handicappede borgere, der i stort omfang er afskåret fra at deltage i aktiviteter uden for deres botilbud. Bl.a. på grund af ledsageordningens regler, er det især mennesker med de mest indgribende og komplekse funktionsnedsættelser, der ikke ydes ledsagelse i et rimeligt omfang.

Det er fuldstændig uacceptabelt, at en gruppe af handicappede borgere er afskåret fra at benytte en ledsageordning og

dermed er afskåret fra at deltage i livet uden for deres botilbud. Det er i strid med intentionen om at bryde den isolation af handicappede borgere, der prægede de gamle centralinstitutioner, og det er i åbenlys modstrid med handicapkonventionens princip om at sikre mennesker med handicap lige muligheder og deltagelse og inklusion i samfundslivet.

Der er derfor brug for at ændre ledsageordningen, så retten til ledsagelse også kommer til at omfatte borgere med handicap, der har brug for socialpædagogisk bistand i forbindelse med ledsagelsen. Udviklingshæmmede og andre handicappede borgere med behov for socialpædagogisk bistand skal sikres samme ret til 15 timers ledsagelse månedligt som andre handicappede med et ledsagesbehov.

En opgørelse af omkostningerne ved at udvide målgruppen for ledsageordningen vanskeliggøres af, at det åbenbart ikke umiddelbart er muligt at opgøre, hvor mange handicappede borgere, der yderligere vil blive omfattet af ordningen, ligesom det er vanskeligt at vurdere, i hvilket omfang de pågældende borgere vil benytte muligheden for ledsagelse. Ifølge et svar fra social- og indenrigsministeren (folketingsåret 2015-16, Social- og Indenrigsudvalget, alm. del, spørgsmål 133) er det således ikke muligt at fremkomme med et skøn over, hvor mange borgere i botilbud efter servicelovens §§ 107 og 108 og lignende boformer, der ikke kan tildeles en ledsageordning efter servicelovens § 97, fordi borgeren har behov for socialpædagogisk ledsagelse, ligesom det heller ikke er muligt at skønne over, hvor mange borgere i disse boformer, som ikke selv er i stand til at efterspørge ledsagelse. Ifølge et svar fra social- og indenrigsministerens (folketingsåret 2015-16, Social- og Indenrigsudvalget, alm. del, spørgsmål 131) findes der endvidere ikke oplysninger om, hvor mange borgere i disse boformer der ikke kan færdes på egen hånd.

I forbindelse med tidligere behandlinger af forslag om udvidelse af ledsageordningen har det på baggrund af ovenstående ikke været muligt for hverken Social- og Indenrigsministeriet eller Finansministeriet at opgøre omkostningerne ved udvidelsen af ordningen. Det fremgår således af et svar fra finansministeren (folketingsåret 2013-14, Finansudvalget, lovforslag nr. L 201, spørgsmål 24), at det blev vurderet som usikkert, hvorvidt Venstres forslag om at udvide ledsageordningen til også at omfatte socialpædagogisk bistand kunne finansieres inden for en økonomisk ramme på 485 mio. kr., som Venstre havde vurderet kunne rumme både udvidelsen af ledsageordningen og andre forslag på det sociale område. Ved behandlingen af Enhedslistens beslutningsforslag – som omtalt ovenfor om at udvide ledsageordningen til også at omfatte socialpædagogisk bistand tilkendegav socialministeren ved Folketingets 1. behandling af forslaget den 19. maj 2015, at den samlede udgift til udvidelsen af ordningen kan være væsentligt større end de 150-200 mio. kr., som Enhedslisten havde vurderet omkostningerne til i sit forslag. Senest har socialministeren i et svar (folketingsåret 2015-16, Social- og Indenrigsudvalget, alm. del, spørgsmål 135) tilkendegivet, at omkostningen ved at udvide ledsage-

ordningen, så personer med vidtgående handicap får ret til 15 timers ledsagelse om måneden, er forbundet med betydelig usikkerhed.

Denne usikkerhed om omkostningerne ved at udvide ledsageordningen må ikke stå i vejen for, at borgere, der på grund af vidtgående handicap ikke selv er i stand til at efterspørge ledsagelse, bliver omfattet af ledsageordningen. Re-

geringen må derfor i forbindelse med fremsættelse af forslag om udvidelse af ledsageordningen udarbejde det bedst mulige skøn over omkostningerne. Enhedslisten foreslår, at omkostningen ved forslaget finansieres af det økonomiske råderum, som ifølge regeringen er på ca. 3 mia. kr. årligt.

Skriftlig fremsættelse

Jakob Sølvhøj (EL):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om ret til ledsageordning for borgere med udviklingshæmning m.fl.

(Beslutningsforslag nr. B 86)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.